

Igiena și securitatea produselor alimentare în contextul integrării României în Uniunea Europeană

Maria-Silvia ROGOZ, Expert Marketing, Direcția Publicații ASRO

România, după cum este cunoscut, are ca țintă intrarea în Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007. Pentru realizarea acestui deziderat, România trebuie să îndeplinească o serie de condiții printre care se află adoptarea și implementarea aquis-ului comunitar, care cuprinde pe lângă armonizarea domeniului legislativ și adoptarea standardelor europene, în toate domeniile, în special în cele care privesc sănătatea și siguranța oamenilor.

Companiile românești pot avea două opțiuni: fie se adaptează la noile condiții, progresează și prosperă, fie își pierd poziția pe piață și pot să dea faliment prin nealinieră la noile standardele europene.

În perioada 2 – 4.06.2005, Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Timișoara a organizat prin Centrul Euro Info o Conferință europeană în cadrul proiectului "Siguranța alimentară, o consecință firească a responsabilității asupra produsului", finanțat prin Programul Phare al Comisiei Europene.

Conferința europeană a fost un eveniment de importanță națională, mediatizat intens la Timișoara. Pe lângă reprezentanții instituțiilor românești din domeniul siguranței alimentare: Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Institutul de Bioresurse, au fost prezenți și reprezentanți ai Primăriei Municipiului Timișoara, Prefecturii și Consiliului Județean Timiș.

La lucrările conferinței au participat activ reprezentanți din cinci țări:

- Polonia – Autoritatea Locală Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și Asociația pentru Promovarea Antreprenoriatului – Euro Info Centre Rzeszow;

- Estonia – Consiliul Veterinar și pentru Siguranța Alimentelor și Fundația pentru Servicii și Consultanță în Afaceri – Euro Info Centre Narva;

- Ungaria – Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Csongrad – Euro Info Centre Szeged;

- Bulgaria – Asociația Întreprinderilor de Prelucrare a Cărnii din Bulgaria, Federația Brutarilor și Cofetarilor din Bulgaria, Agenția pentru Promovarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Sofia;

- Italia – Agenzia di Sviluppo – Euro Info Centre Chievi, Azienda Zootecnica Marcantonio Lanciano, Coldiretti – Agricoltura Italia.

De asemenea, au participat mai mulți agenți economici din domeniu, din județul Timiș și din județul Hunedoara, instituții de cercetări, instituții de învățământ superior.

Din partea României, au participat în calitate de moderatori pentru cele două secțiuni, manageri din

partea a două firme de referință, organizate în conformitate cu cerințelor sistemului HACCP: "Alex Carnex" și "Ardelean Adrian Company", din județul Timiș. Pentru cei interesați au fost organizate vizite la aceste două firme.

ASRO a fost reprezentat ca specialist în acest domeniu de către dna Olimpia Vorovenci, lector, expert în domeniul formării profesionale, în domeniul standardizării și siguranței alimentare, care a avut expuneri în fiecare din cele trei zile ale conferinței, prezentând următoarele documente:

- Importanța standardelor în sistemele de management;
- HACCP – Principii și documente;
- Sistemul de management al siguranței alimentare;
- Prezentarea standardului ISO 22000 pentru certificarea sistemului de siguranță alimentară.

Aplicarea sistemului **HACCP** la toate unitățile care alcătuiesc lanțul alimentar este obligatorie conform legislației române, care prevede ca toate firmele din industria alimentară și alimentația publică să se conformeze principiilor acestui sistem.

Standardele care contribuie la implementarea sistemului HACCP, elaborate de **Comisia Codex Alimentarius** și adoptate și în România sunt următoarele:

■ **SR 13462-1:2001 – Igienă agroalimentară. Principii generale**

Acest standard urmărește drumul parcurs de aliment de la faza primară de producere până la cea finală, când ajunge la consumator și stabilește condițiile de igienă necesare în vederea producerii unui aliment sigur și adecvat consumului;

■ **SR 13462-2:2002 – Igienă agroalimentară. Sistemul de analiză a riscului și punctele critice de control (HACCP) și ghidul de aplicare a acestuia**

Standardul stabilește principiile de analiză a riscului și a punctelor critice de control și redă modul de identificare a acestor riscuri specifice, precum și măsurile de control, în scopul asigurării siguranței alimentului;

■ **SR 13462-3:2002 – Igienă agroalimentară. Principii de stabilire a criteriilor microbiologice pentru alimente la orice punct din lanțul alimentar, de la producția primară până la consumul final**

Acest standard specifică principiile de stabilire și aplicare a criteriilor microbiologice pentru alimente, asigurarea securității alimentului în principal prin controlul la sursă, controlul procesului și aplicarea practicilor adecvate de igienă în timpul producției, prelucrării (inclusiv etichetarea), manipulării, distribuirii, depozitării, comercializării.

Aplicarea prevederilor standardelor sus-menționate oferă avantaje incontestabile:

- menținerea poziției pe piață;
- calitatea igienico-sanitară sigură;
- reducerea rebuturilor și reclamațiilor clienților;
- creșterea încrederii clienților în firmă;
- posibilitatea participării la licitații;
- îmbunătățirea imaginii firmei.

Programele de infrastructură și întreținere sunt utilizate pentru cerințele de bază ale igienei alimentului, care sunt tratate în ghidurile de bună practică acceptate (GPA, BPP, BPC, de igienizare etc.), în mod permanent.

Programele de condiții esențiale operaționale sunt utilizate pentru controlul sau reducerea impactului pericolelor de siguranță a alimentului, identificate asupra produsului sau mediului de prelucrare.

Planul HACCP este utilizat pentru gestionarea punctelor critice de control identificate pentru eliminarea, prevenirea sau reducerea pericolelor specificate de siguranță a alimentului din produs, așa cum au fost determinate în timpul analizei pericolelor.

Aplicarea cu succes a HACCP, presupune angajarea totală și implicarea managementului și a forței de muncă. Aceasta presupune o abordare multidisciplinară. Atunci când este cazul, se efectuează expertiză în domeniile agronomiei, sănătății veterinare, producției, microbiologiei, medicinei, sănătății publice, tehnologiei alimentare, sănătății mediului, chimiei și ingineriei.

Implementarea sistemului HACCP pregătește compania pentru implementarea sistemului de management al siguranței alimentare, sistem care combină elemente-cheie ale unui sistem de management general recunoscute cu cerințele pentru asigurarea siguranței alimentului de-a lungul lanțului alimentar până la punctul final de consum, și anume:

- comunicarea interactivă;
- managementul sistemului;
- controlul proceselor;
- principiile HACCP;

- programele de condiții esențiale.

Comunicarea de-a lungul lanțului alimentar este esențială pentru a asigura că:

- pericolele relevante de siguranță a alimentului sunt identificate și controlate corespunzător în fiecare etapă a lanțului alimentar;

- este realizată comunicarea nevoilor organizației atât în amonte, cât și în avalul lanțului alimentar;

- este realizată comunicarea cu clienții și furnizorii, bazată pe informațiile generate de analiza sistematică a pericolelor în scopul:

- fundamentării cerințelor clienților și furnizorilor în ceea ce privește fezabilitatea lor;
- stabilirii nevoilor și impactului asupra produsului final.

Recunoașterea locului și rolului organizației în lanțul alimentar este esențială pentru asigurarea unei comunicări interactive eficace de-a lungul lanțului alimentar.

Sistemul de management al siguranței alimentare integrează:

- principiile sistemului HACCP;
- aplicarea pașilor descriși de Comisia Codex Alimentarius;
- combinarea dinamică cu programele de condiții esențiale necesare pentru controlul și reducerea la niveluri acceptabile a oricăror pericole de siguranță a alimentului pentru produsul final livrat în următoarea etapă a lanțului alimentar;
- analiza pericolelor care este esențială pentru eficiența sistemului de management al siguranței alimentului întrucât organizează cunoștințele cerute pentru proiectarea unei combinații eficiente de măsuri de control.

SISTEMUL DE MANAGEMENT AL SIGURANȚEI ALIMENTARE ESTE PREZENTAT ÎN STANDARDUL ISO 22000, standard internațional, care specifică cerințele pentru un sistem de management al siguranței alimentelor într-un lanț alimentar, în cadrul căruia o organizație:

- trebuie să-și demonstreze abilitatea de a controla pericolele de siguranță a alimentului, în scopul furnizării de produse finale sigure, care

îndeplinesc cerințele de siguranță a alimentului agreeate de consumatori și autoritatea de reglementare și

- își propune să îmbunătățească satisfacția clientului prin controlul eficient al pericolelor de siguranță a alimentului, inclusiv procese pentru actualizarea sistemului.

Acest standard internațional ISO 22000 specifică cerințele care permit unei organizații:

- să planifice, să proiecteze, să implementeze, să conducă, să întrețină și să actualizeze un sistem de management al siguranței alimentului;

- să evalueze și să aprecieze cerințele clienților și să demonstreze conformitatea cu cerințele agreeate reciproc de clienți în legătură cu siguranța alimentului;

- să demonstreze comunicarea eficientă cu clienții și celelalte părți interesate de-a lungul lanțului alimentar;

- să demonstreze conformitatea cu cerințele aplicabile ale autorității de reglementare în ceea ce privește siguranța alimentului;

- să asigure că își respectă politicile stabilite de siguranță a alimentului;

- să demonstreze această conformitate altor părți interesate;

- să solicite certificarea sau înregistrarea sistemului său de management al siguranței alimentului de către o organizație externă.

Standardul internațional ISO 22000 ia în considerare numai preocupările privind aspecte de siguranță a alimentului dar nu descurajează integrarea de către organizație și a aspectelor privind alte elemente ale sistemului de management, cum ar fi calitatea, în general și/sau protecția mediului.

Organizațiile, care doresc să ia în considerare și astfel de aspecte, pot să o facă prin implementarea standardului internațional ISO 22000 împreună cu SR EN ISO 9001:2001 și/sau SR EN ISO 14001:2005.

Aspectele privind siguranța alimentară și standardele în domeniu au fost larg prezentate și dezbătute la această conferință europeană, care a oferit prilejul agenților economici care au participat să înțeleagă prioritățile pentru dezvoltarea unei afaceri sigure bazate pe noile cerințe de piață.

Directivele europene privind aparatele electrice și instrumentele de măsurare și efectele acestora în producția și furnizarea energiei electrice și termice

Gabriela CAZAN, Expert principal standardizare Direcția Standardizare, Departamentul Neelectric, ASRO

Centrul de Formare și Perfecționare în Metrologie, departamentul de instruire al Organizației pentru Tehnica Măsurării – OTMAS, în colaborare cu specialiști de la Fundația Premiul Român pentru Calitate “J.M. JURAN” și Asociația de Standardizare din România – ASRO, a organizat în perioada 9 – 13.05.2005 seminarul de instruire cu tema: „**Directivele europene privind aparatele electrice și instrumentele de măsurare și efectele acestora în producția și furnizarea energiei electrice și termice**”.

În cadrul seminarului de instruire cu tema prezentată mai sus au fost dezbătute următoarele subiecte:

- Noțiuni de metrologie legală și sfera de cuprindere;
- Conceptul Noua Abordare și Abordarea Globală;

- Directivele europene Noua Abordare și Abordarea Globală aplicabile aparatelor electrice;
- Directivele europene referitoare la etichetarea eficienței energetice;
- Directivele europene referitoare la mijloace de măsurare;
- Directiva 82/621/EEC referitoare la contoarele de energie electrică;
- Directiva 79/830/EEC referitoare la contoare de apă caldă;
- Directiva 2004/22/EC referitoare la mijloacele de măsurare;
- Acreditarea organismelor și laboratoarelor – verigă esențială în sistemul de evaluare a conformității;
- Incertitudinea de măsurare și rolul evaluării acesteia în vederea acreditării laboratoarelor de încercări și etalonări;
- Funcția metrologică a organizației – SR EN ISO 10012:2004 – Sisteme de management al măsurării. Cerințe pentru procesele și echipamentele de măsurare;
- OIML D 10 – Determinarea intervalelor de etalonare ale echipamentelor de măsurare.

Obiectivul colaborării dintre ASRO și OTMAS îl constituie inițierea și derularea unor acțiuni desfășurate împreună de cele două instituții:

- informarea corectă și promovarea aplicării standardelor române, europene și internaționale în rândul agenților economici din evidența OTMAS;
- sprijinirea activității de standardizare în domeniul de interes al OTMAS;

- susținerea și executarea de către ASRO cu prioritate a temelor din programul de standardizare aflate în sfera de preocupare și susținerea materială a OTMAS;

- informarea și participarea la activitatea de standardizare europeană și internațională;

- conlucrarea în diseminarea informațiilor despre activitățile desfășurate de OTMAS și ASRO;

- inițierea unor acțiuni comune și promovarea în mod reciproc a imaginii în cadrul acestora.

În acest sens, ASRO și OTMAS au realizat o colaborare informațională reciprocă prin:

- invitarea reciprocă la conferințele, mesele rotunde, simpozioanele din domeniu;

- informare reciprocă despre noutăți, evenimente de specialitate în paginile web ale celor două părți;

- informare despre activitatea și principalele acțiuni ale OTMAS în articole publicate în revista "Standardizarea".

Lectorii seminarului de instruire au fost:

George Dan IONCU: președintele și Directorul General al Organizației pentru Tehnica Măsurării – OTMAS

Ulrich WIENER: profesor universitar doctor inginer din partea Fundației Premiul Român pentru Calitate "J.M. JURAN";

Gabriela CAZAN: expert principal standardizare din partea Asociației de Standardizare din România – ASRO, Direcția Standardizare, Departamentul NEELECTRIC;

Florica IONESCU: expert principal standardizare din partea Asociației de Standardizare din România – ASRO, Direcția Standardizare, Departamentul ELECTRIC.

Organizația pentru Tehnica Măsurării, denumită în continuare OTMAS, este o asociație profesională fără scop patrimonial, membrii acesteia fiind agenți economici și alte entități interesate de domeniul metrologiei, al tehnicii măsurărilor, al evaluării conformității și al altor domenii în legătură cu acestea. Încă de la înființare, OTMAS și-a propus să fie atât un partener de discuție al autorităților române în aplicarea Legii nr. 52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, cât

și un punct de sprijin al firmelor producătoare și importatoare de mijloace de măsurare, în implementarea cerințelor pentru evaluarea conformității specifice acestui domeniu. Acest deziderat pe care și l-a propus a fost îndeplinit cu succes de către OTMAS. În acest mod, organizația OTMAS a participat activ la elaborarea actelor normative de interes în domeniile mai sus menționate, prezentând un punct de vedere coerent și competent al membrilor în desfășurarea acestui proces.

Totodată, OTMAS a avut ca scop dezvoltarea educației, a instruirii și cercetării în domeniul științei măsurărilor, a evaluării conformității și a altor domenii care sunt în legătură cu acestea. Acest scop a fost îndeplinit prin organizarea de seminarii de instruire care au avut teme din cele mai variate domenii.

OTMAS are ca obiective:

- promovarea calității produselor, a protecției vieții, a sănătății și a mediului, a securității persoanelor fizice și apărarea intereselor consumatorilor;

- realizarea unui cadru adecvat pentru schimbul de informații, cunoștințe și experiență în domeniile măsurării, etalonării, încercărilor, evaluării conformității și în domeniile conexe;

- participarea la dezvoltarea infrastructurii din România în domeniile măsurării, etalonării, încercării, evaluării conformității și în domenii conexe;

- contribuția la protecția cetățenilor și a societății împotriva efectului nociv al unor măsurări incorecte sau false.

În cadrul seminarului de instruire, **președintele OTMAS**, domnul Director General **George Dan IONCU** a prezentat următoarele subiecte:

- 1) Noțiuni de metrologie legală și sfera de cuprindere;

- 2) Conceptul Noua Abordare și Abordarea Globală;

- 3) Directivele europene referitoare la mijloace de măsurare;

- 4) Directivele europene referitoare la etichetarea eficienței energetice;

5) Directiva 82/621/EEC referitoare la contoarele de energie electrică;

6) Directiva 79/830/EEC referitoare la contoarele de apă caldă;

7) Directiva 2004/22/EC referitoare la mijloacele de măsurare;

8) Funcția metrologică a organizației – SR EN ISO 10012:2004 – Sisteme de management al măsurării. Cerințe pentru procesele și echipamentele de măsurare;

9) OIML D 10 – Determinarea intervalelor de etalonare ale echipamentelor.

Standardul european **EN ISO 10012:2003** a fost adoptat ca standard român prin metoda filei de confirmare la data de 25 septembrie 2004 și înlocuiește **SR EN 30012-1:1995**, Condiții de asigurare a calității pentru echipamentele de măsurare. Partea 1: Sisteme de confirmare metrologică a echipamentului de măsurare și **SR ISO 10012-2:2000**, Asigurarea calității pentru echipamentele de măsurare. Partea 2: Ghid pentru controlul proceselor de măsurare.

Pentru standardul român **SR EN ISO 10012:2004**, s-a aprobat traducerea standardului european la data de 25 aprilie 2005. Vorbitorul a făcut o comparație între standardul european care a adoptat, fără modificare, un standard internațional și cele două părți ale standardului internațional pe care-l înlocuiește, punându-se accent pe modul de implementare a standardului european. Referindu-se la funcția metrologică din cadrul unei organizații și la managementul funcției metrologice, vorbitorul a explicat cum trebuie privite aceste concepte prin prisma standardului român **SR EN ISO 10012:2004**, prezentând și conceptul managementului funcției metrologice privit din punctul de vedere al clientului.

După cum bine se știe, **Organismul național de standardizare – ASRO** este titularul drepturilor de autor asupra standardelor naționale. **ASRO** este singurul organism autorizat să distribuie prin vânzare, standardele naționale, europene și internaționale și să urmărească respectarea drepturilor de autor asupra acestora, în baza OG nr. 39/1998 privind activitatea de standardizare din România, aprobată cu modificări de Legea nr. 355/2002, precum și în baza acordurilor comerciale încheiate cu organismele de standardizare străine. **ASRO**, ca organism național de standardizare încurajează și susține utilizarea pe scară largă a standardelor. Standardele naționale, europene

și internaționale reprezintă atât cele mai noi cunoștințe tehnice și științifice, cât și abordări din diverse domenii. Utilizarea standardelor trebuie să se facă cu respectarea strictă a drepturilor de autor aferente, aparținând organismelor naționale, europene și/sau internaționale de standardizare.

În condițiile Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare, **drepturile de autor** garantează recunoașterea și protejarea proprietății intelectuale.

Conform seriei de standarde SR 10000 referitoare la principiile și metodologia standardizării constatăm că **standardele** sunt lucrări elaborate de mai mulți experți în cadrul comitetelor tehnice la inițiativa și sub responsabilitatea **organismului național de standardizare** care le publică. În consecință, standardele reflectă experiența și cunoștințele celor care participă la elaborarea acestora și încorporează contribuția intelectuală a fiecărui participant. Deci, standardele sunt **creații ale minții umane** sub forma documentațiilor științifice, drept pentru care sunt protejate prin drepturi de autor încă din faza de proiect. Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale referindu-se la orice creație a minții umane o definește ca fiind proprietate intelectuală. Protecția proprietății intelectuale prin drepturile de autor trebuie înțeleasă ca fiind o recunoaștere și remunerare corespunzătoare a autorului în vederea stimulării creației.

Orice formă de reproducere sau copie neautorizată, distribuire de standarde, traducere sau creare a unei opere derivate fără acordul scris prealabil al ASRO reprezintă o încălcare a drepturilor de autor. O reproducere neautorizată este orice copie a unui standard sau a unei părți dintr-un standard, pe hârtie sau în format electronic, sau prin includerea unor pasaje în cadrul unei publicații, fără acordul scris prealabil al ASRO.

Din partea Fundației Premiul Român pentru Calitate „J. M. JURAN”, domnul prof. univ. dr. ing. **Ulrich WIENER** a prezentat următoarele subiecte:

1) Accreditarea organismelor și laboratoarelor – verigă esențială în sistemul de evaluare a conformității;

2) Incertitudinea de măsurare și rolul evaluării acesteia în vederea acreditării laboratoarelor de încercări și etalonări.

Domnul prof. univ. dr. ing. **Ulrich WIENER**, în prelegerea sa, a atins una din problemele sensibile ale metodelor practice de evaluare a incertitudinii de măsurare, și anume problema încrederii în calitate; în acest context, au fost prezentate modalitățile prin care se poate măsura încrederea în calitate și avantajele „optimizării” încrederii în calitate.

În calitate de specialist ASRO, am avut în vedere următoarele subiecte:

- 1) Prezentarea succintă a activităților de standardizare, de informare și publicare;
- 2) Prezentarea succintă referitoare la drepturile de autor asupra standardelor naționale;
- 3) Noțiuni fundamentale care se aplică la toate directivele Noua Abordare din punct de vedere al exportatorului;
- 4) Directivele Noua Abordare și Abordarea Globală în domeniile aparatelor electrice și electronice, respectiv Directiva 89/336/CEE, Compatibilitate electromagnetă, împreună cu amendamentele 91/263/CEE, 92/31/CEE, 93/68/CEE, directivă care a fost implementată în legislația română.

Cursanții au manifestat un interes deosebit atât pentru prezentările legate de activitatea de standardizare la nivel național, european și internațional, noțiunile fundamentale aplicabile tuturor directivelor Noii Abordări și Abordării Globale, cât și pentru problemele legate de proprietatea intelectuală care a rezultat din multiplele întrebări puse atât în timpul prezentării, cât și în pauze. Câte dintre problemele care au stârnit interes au fost legate de drepturile de autor, titularul drepturilor de autor, legătura care există între drepturile de autor și standarde, cui aparțin drepturile de autor asupra standardelor, care sunt încălcările drepturilor de autor asupra standardelor, cum se pot utiliza standardele fără a încălca drepturile de autor, cum se pot face mai multe copii ale unui standard, fără a încălca drepturile de autor etc. Ca urmare a faptului că noțiunile prezentate au fost foarte multe și timpul de prezentare destul de scurt, cursanții au recomandat ca pe viitor să se acorde un interval de prezentare mai mare a acestor probleme.

Din partea ASRO, doamna **Florica IONESCU** a prezentat următoarele subiecte:

- 1) Directivele Noua Abordare și Abordarea Globală în domeniile aparatelor electrice și

electronice, respectiv directiva 73/23/CEE, Echipamente electrice de joasă tensiune, împreună cu amendamentul 93/68/CEE, implementate în legislația română.

- 2) Prezentarea prospectului referitor la armonizarea reglementărilor naționale cu cele comunitare (Noua Abordare și Abordarea Globală) – Directiva 73/23/CEE, Echipamente electrice de joasă tensiune.

În cadrul prezentării conținutului prospectului referitor la armonizarea reglementărilor naționale cu cele comunitare, directiva 73/23/CEE, Echipamente electrice de joasă tensiune, cursanții au fost informați de doamna Florica Ionescu și asupra standardelor de sub această directivă.

După cum bine se știe, obiectivul strategic major al României este integrarea în Uniunea Europeană. Deci, semnarea Acordului cu Uniunea Europeană a presupus întărirea capacității României de a-și asuma obligațiile de viitor stat membru al Uniunii. În acest scop, guvernul a acționat și acționează în continuare atât în scopul adoptării aquis-ului comunitar, cât și al creșterii competitivității economiei românești.

Una din condițiile-cheie impuse de aquis-ul comunitar este aplicarea corectă a cerințelor comunitare referitoare la Piața Unică a UE, definită ca o zonă fără frontiere interne, în care se asigură libera circulație a produselor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor, având la bază economia de piață deschisă, în care concurența și coeziunea economică și socială joacă un rol esențial.

Una din cerințele pentru a deveni membru al UE este armonizarea legislației tehnice cu cea comunitară. Pentru a obține armonizarea dorită, guvernul a adoptat politici active în domeniul calității, axate pe dezvoltarea și optimizarea infrastructurilor calității și pe stimularea implementării de către agenții economici a sistemului de management al calității.

În acest context, în domeniul standardizării și acreditării, în anul 1998 a fost creat cadrul legal pentru dezvoltarea activității de acreditare în România, prin emiterea OG nr. 38/1998 privind acreditarea și infrastructura pentru evaluarea conformității și respectiv, pentru dezvoltarea activității de standardizare națională prin aprobarea OG nr. 39/1998 privind activitatea de standardizare din România.

Pentru a armoniza legislația tehnică cu cea comunitară, a apărut tot mai intens necesitatea ca directivele Noua Abordare și Abordarea Globală să fie implementate în legislația română. Astfel, prin Legea 608/2001 privind evaluarea conformității produselor, modificată și completată prin OG nr. 71/2003, s-a dezvoltat cadrul legal orizontal pentru transpunerea în România a directivelor europene bazate pe principiile Noii Abordări. Era deci, momentul ca directivele 89/336/CEE, Compatibilitate electromagnetică și 73/23/CEE, Echipamente electrice de joasă tensiune, să fie implementate în legislația română.

Directiva 89/336/CEE, Compatibilitatea electromagnetică, a fost implementată în legislația română prin **HG nr. 497/18.04.2003** privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață și de funcționare a aparatelor electrice și electronice din punct de vedere al compatibilității electromagnetice și modificată prin **HG 1554/18.12.2003**. La data intrării în vigoare a HG 1554/18.12.2003, s-a modificat și s-a completat HG nr. 497/18.04.2003 privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață și de funcționare a aparatelor electrice și electronice.

Directiva 73/23/CEE, Echipamente electrice de joasă tensiune, a fost implementată în legislația română prin **HG nr. 457/2003** privind asigurarea securității utilizatorilor de echipamente electrice de joasă tensiune.

Din partea ASRO, cursanților le-au fost difuzate mape promoționale care au conținut următoarele materiale:

- 1) Prezentarea activităților de standardizare, informare și publicare, realizate de ASRO (detaliat);
- 2) Oferta de servicii și publicații – mai 2005;
- 3) Pliantul referitor la Certificare – Managementul mediului și calității – Conformitatea produselor;
- 4) Pliantul referitor la Drepturile de autor;
- 5) Prospectul Armonizarea reglementărilor naționale cu cele comunitare (NOUA ABORDARE și ABORDAREA GLOBALĂ) – Directiva 89/336/CEE, Compatibilitatea electromagnetică;
- 6) Prospectul Armonizarea reglementărilor naționale cu cele comunitare (NOUA ABORDARE și ABORDAREA GLOBALĂ) – Directiva 90/384/CEE, Aparate de cântărit cu funcționare neautomată;

7) Schema pentru procedurile de evaluare a conformității prevăzute în Directiva 89/336/CEE, Compatibilitate electromagnetică;

8) Schema pentru procedurile de evaluare a conformității prevăzute în Directiva 73/23/CEE, Echipamente electrice de joasă tensiune;

9) Pentru analizarea activității de standardizare la nivel de societate comercială s-au pus la dispoziție cele **5 întrebări puse de organizatorii Conferinței Internaționale a Utilizatorilor de Standarde IFAN 2004**.

Subiectele prezentate de lectorii seminarului de instruire pe baza acestei teme au suscit interes prin întrebările puse și prin discuțiile purtate în cadrul mesei rotunde.

Prezentarea reprezentantului ASRO s-a finalizat printr-un test de evaluare care a constatat în 16 întrebări dintre care 13 de tip grilă puse pe baza subiectelor prezentate și 3 întrebări din cele 5 puse de organizatorii Conferinței Internaționale a Utilizatorilor de Standarde **IFAN 2004**, referitoare la standardizare.

Concluzii:

1) Din discuțiile purtate, s-a constatat că trebuie făcută cunoscută necesitatea utilizării standardelor și avantajele utilizării standardelor la nivelul conducerii societăților comerciale întrucât la acest nivel noțiunea de voluntariat asupra standardelor naționale se înțelege în mod greșit. Nu se cunoaște deschiderea pe piața națională, internațională și europeană pe care o poate da un standard național, internațional și european.

2) Datorită importanței pe care o au atât drepturile de autor asupra standardelor naționale, cât

și complexitatea domeniilor echipamente electrice de joasă tensiune și compatibilitate electromagnetică, la astfel de cursuri ar fi bine să participe și alți agenți economici.

În acest scop, ASRO vă pune la dispoziție prin Serviciul său de Formare Profesională, cursuri pe tema:

NOUA ABORDARE și ABORDAREA GLOBALĂ

Armonizarea reglementărilor naționale cu cele comunitare

În cadrul temei se vor discuta următoarele subiecte:

- Drepturile de autor asupra standardelor;
- Directiva 89/336/CEE, Compatibilitate electromagnetică;
- Directiva 73/23/CEE, Echipamente electrice de joasă tensiune.

În funcție de solicitările clienților, cursul se poate ține pe o perioadă mai scurtă (de cel mult 2 zile) pe fiecare directivă în parte sau pe o durată mai lungă (de cel mult 3 zile), pentru cele două directive.

Persoanele juridice interesate pot transmite o solicitare la **Departamentul Neelectric**; persoană de contact: **Gabriela Cazan**, expert principal standardizare:

Tel./fax: **021-312.47.44**

E-mail: gabriela.cazan@asro.ro

Departamentul Electric; persoană de contact:

Florica Ionescu, expert principal standardizare:

Tel.: **021-310.43.08**

E-mail: florica.ionescu@asro.ro

Serviciul Formare Profesională al ASRO; persoană de contact: **Mihaela Vorovenci**:

Tel./fax: **021-313.55.26**,

E-mail: formare.profesionala@asro.ro.

IMM-urile în atenția Asociației de Standardizare din România

Radu LILEA, redactor, Direcția Publicații, ASRO

În perioada 2-4 iunie 2005, Asociația de Standardizare din România a participat la Târgul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (TIMM) organizat de Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație (ANIMMC) la București în cadrul Romexpo, în Pavilionul 2, manifestare expozițională care s-a desfășurat simultan cu TIBCO.

Organizatorii TIMM și-au propus să aducă laolaltă reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, ai altor instituții, organizații, asociații a căror activitate este relevantă pentru sectorul afacerilor mici și mijlocii, ai factorilor importanți de pe piața financiară românească și, bineînțeles, ai IMM-urilor.

Programul TIMM a fost conceput în sensul unei abordări cât mai aplicabile a specificului pieței românești și a dificultăților pe care le întâmpină la acest moment IMM-urile, urmărindu-se conturarea unor soluții practice de sprijinire a acestui sector. Expunerile și conferințele susținute în cadrul acestui târg s-au dorit nu doar un factor absolut necesar de informare, dar și o modalitate de a crea multiple canale de comunicare între potențialii parteneri de afaceri din sectorul IMM.

Participarea ASRO la TIMM

Prin participarea cu stand propriu și cu o amplă gamă de materiale de informare la acest târg dedicat IMM-urilor, organismul național de standardizare din România a vrut să dea încă un semnal clar în privința implicării pe care înțelege să și-o asume în dezvoltarea acestui sector.

Venind cu o experiență vastă în participări la manifestări de gen, Asociația de Standardizare din România s-a prezentat cu o ofertă foarte variată, centrată în primul rând pe necesitatea conștientizării

agenților economici, dar și a instituțiilor, organizațiilor și asociațiilor prezente la TIMM în privința apropiatei aderări a României la UE și a consecințelor ce decurg de aici pentru activitatea acestora.

Un loc aparte în contactele directe realizate de către reprezentanții ASRO cu cei ai IMM-urilor a fost prezentarea directivelor europene privitoare la armonizarea reglementărilor naționale cu cele comunitare (Noua Abordare și Abordarea Globală), a importanței cunoașterii și aplicării lor pentru agenții economici cu obiect de activitate în domeniile reglementate de acestea. O dată cu integrarea României în UE, adaptarea agenților economici autohtoni la cerințele și specificitățile Pieței Unice europene, rolul pe care aceștia îl vor juca sau nu pe această piață vor depinde în bună măsură de gradul de implicare și de cunoaștere a activității de standardizare naționale și europene. „Libera circulație a mărfurilor constituie piatra de temelie a Pieței Unice. Mecanismele de piață utilizate pentru realizarea acestui scop se bazează pe prevenirea noilor bariere în calea comerțului, pe recunoașterea reciprocă a rezultatelor procedurilor de evaluare a conformității în domeniul reglementat și pe armonizarea tehnică” (*Ghid referitor la punerea în aplicare a directivelor elaborate pe baza dispozițiilor Noua Abordare și Abordarea Globală*). Agenții economici din România vor cunoaște nu doar beneficiile implicite

ale liberei circulații a mărfurilor pe piața UE (în care România va fi parte), dar se vor confrunta și cu concurența mult mai dură determinată de aceasta.

Celor peste 150 de reprezentanți ai IMM-urilor cu care specialiștii din cadrul ASRO au stabilit în zilele de desfășurare a TIMM relații directe de informare în privința activității de standardizare le-au fost prezentate întreaga ofertă de produse și servicii a organismului național de standardizare și date cu privire la regimul dreptului de autor în privința standardelor.

Interesul arătat de către participanții la TIMM pentru produsele și serviciile ASRO, dar și pentru informațiile privitoare la activitatea de standardizare națională, europeană și internațională a constituit un bun barometru în privința priorităților pe care IMM-urile le identifică drept stringente pentru adaptarea lor la o piața europeană, mult mai dinamică și cu un grad de concurențialitate mult mai mare decât cea pe care activează ele la acest moment.

Cursuri de formare profesională organizate de către Asociația de Standardizare din România

Cursurile de formare profesională organizate de către ASRO beneficiază de un cadru de lucru modern, cu toate facilitățile necesare. Lectorii ASRO, de o înaltă ținută profesională, sunt angrenați într-un efort de autoperfecționare continuă.

A – MANAGEMENT ȘI COMUNICARE

A1 – Managementul organizațional, managementul calității (SR EN ISO 9001:2001)
Durată: 3 zile

A2 – Managementul schimbării (SR EN ISO 9001:2001)
Durată: 3 zile

B – MANAGEMENTUL CALITĂȚII

B1 – Managementul calității și documentele sistemului (SR EN ISO 9001:2001, SR ISO/TR 10013:2003)
Durată: 3 zile

B2 – Managementul calității. Principii fundamentale (SR EN ISO 9000:2001, SR EN ISO 9001:2001)
Durată: 2 zile

B3 – Planificarea calității (SR EN ISO 9001:2001, SR EN ISO 9004:2001)
Durată: 2 zile

B4 – Sisteme de management al calității. Cerințe suplimentare pentru aplicarea SR EN ISO 9001:2001 în organizații cu producție de autovehicule (SR ISO/TS 16949:2004)
Durată: 3 zile

B5 – Analiza statistică a calității (Seria de standarde SR ISO 2859, SR ISO 8258+C1:1999)
Durată: 4 zile

B6 – Măsurarea satisfacției clienților (SR EN ISO 9001:2001, SR EN ISO 9004:2001)
Durată: 2 zile

B7 – Sisteme de management integrat (SMQ, SMM, OHSAS, HACCP). Principii, cerințe, documentele sistemului de management integrat (SR EN ISO 9001:2001, SR EN ISO 14001:2005, OHSAS 18001, SR ISO/CEI 17799:2004, ISO 22000, seria de standarde SR 13462)
Durată: 6 zile

C – TEHNICI DE EVALUARE A SISTEMULUI DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII

C1 Formarea auditorilor interni (SR EN ISO 19011:2003, SR EN ISO 9001:2001)
Durată: 4 zile

C2 – Formarea auditorilor pentru laboratoare (SR EN ISO 19011:2003, SR EN ISO/CEI 17025:2001)
Durată: 5 zile

C3 – Evaluarea incertitudinii în domeniul ingineresc. Metode de asigurare a fiabilității în cadrul sistemului calității (ISO/CEI 15504-1-9:1999, SR CEI 60300-3-1:1998, SR CEI 60300-3-12:2002, SR CEI 60300-3-2:1997, SR EN ISO 9001:2001)
Durată: 4 zile

C4 – Formarea auditorilor externi (SR EN ISO 19011:2003, SR EN ISO 9001:2001)
Durată: 7 zile

C5 – Analiza modurilor de defectare și a efectelor FMEA
Durată: 4 zile

D – ALTE SISTEME DE MANAGEMENT

SECURITATEA PRODUSELOR ÎN DOMENIUL AGROALIMENTAR

D1 – Sisteme de management al siguranței alimentare conform standardului internațional ISO 22000.
Durată: 5 zile

D2 – Auditul sistemului de management al siguranței alimentare
(Seria de standarde ISO 23000 și SR EN ISO 19011:2003)
Durată: 5 zile

D3 – Sistemul HACCP. Principii și pași de implementare conform standardelor Codex Alimentarius și seriei de standarde SR 13462.
Durată: 3 zile

D4 – Sistemul HACCP. Cerințe, documente. Implementarea dinamică a sistemului HACCP combinată cu cerințele sistemului de siguranță alimentară.
Durată: 5 zile

D5 – Sistemul HACCP. Implementarea sistemului, aspecte fizice, chimice și microbiologice specifice produselor alimentare conform cu standardele Codex Alimentarius și seria de standarde SR 13462.
Durată: 3 zile

SECURITATEA INFORMAȚIILOR

D6 – Tehnologia informației. Cod de practică pentru managementul securității informației
(SR ISO/CEI 17799:2004)
Durată: 3 zile

SĂNĂTATE ȘI SECURITATE OCUPAȚIONALĂ

D7 – Managementul sănătății și securității ocupaționale (OHSAS 18001)
Durată: 2 zile

E – CERTIFICARE ȘI STANDARDIZARE

E1 – Certificarea produselor (SR EN 45011:2001)
Durată: 2 zile

E2 – Rolul standardelor în managementul calității din cadrul firmelor (Seria de standarde SR 10000 și SR EN ISO 9000)
Durată: 2 zile

E3 – Formarea secretarilor și comitetelor tehnice de standardizare (Seria de standarde SR 10000)
Durată: 4 zile

E4 – Instrumente de informare în domeniul standardizării (Cataloagele: Standardelor Române, ASRO DIN-GLOBAL, PERINORM, CEN, CENELEC, ETSI, ISO, CEI)
Durată: 2 zile

F – METROLOGIE

F1 – Istoric și actualitate în asigurarea legalității și uniformității unităților de măsură
(SR ENV 13005:2003)
Durată: 3 zile

F2 – Terminologie de bază în standardizarea din domeniul metrologiei, teoriei probabilităților și statisticii matematice
(SR ENV 13005:2003)
Durată: 4 zile

F3 – Evaluarea incertitudinii de măsurare și raportarea rezultatului măsurării mărimilor fizice
(SR ISO 3534-1:1996, SR ENV 13005:2003)
Durată: 6 zile

G – MEDIU

G1 – Managementul mediului. Documentele sistemului și principii de evaluare a sistemelor de management al mediului (Seria de standarde SR EN ISO 14000)
Durată: 4 zile

G2 – Formarea auditorilor interni
(SR EN ISO 19011:2003, SR EN ISO 14001:2005)
Durată: 4 zile

H – REGLEMENTĂRI

H1 – Securitatea la incendiu. Noul sistem de clasificare a produselor pentru construcții din punct de vedere al comportării la foc
(Legea 608/2001; HG 102/2003; Directiva referitoare la produse pentru construcții, 89/106/CEE 1988, 93/68/CEE 1993)
Durată: 2 zile

H2 – Directiva Mașini. Implicații pentru producători și exportatori (Standarde europene armonizate; Directiva Mașini; alte directive ale Noii Abordări)
Durată: 2 zile

Standardele române armonizate cu Directiva europeană 95/16/CE „Ascensoare”

Jeni TOMA, Expert Standardizare, Direcția Publicații, ASRO

Libera circulație a mărfurilor a determinat apariția unei noi strategii și tehnici de reglementare, respectiv Noua Abordare care stabilește următoarele principii:

- Armonizarea legislativă este limitată la cerințele esențiale pe care produsele plasate pe piața comunitară trebuie să le respecte pentru a beneficia de libera circulație în Comunitatea Europeană;

- Specificațiile tehnice ale produselor care trebuie să respecte cerințele esențiale ale directivelor sunt cuprinse în standardele armonizate;

- Aplicarea standardelor și a altor specificații este voluntară și producătorul poate să aleagă orice soluție tehnică care oferă conformitatea cu cerințele esențiale;

- Producătorii pot alege între diferite proceduri de evaluare a conformității furnizate pentru directiva aplicabilă;

- Produsele realizate în conformitate cu standardele armonizate beneficiază de prezumția de conformitate cu cerințele esențiale corespunzătoare.

În spiritul principiilor enunțate, domeniul ascensoarelor este reglementat de Directiva europeană 95/16/CE care a fost transpusă în legislația română prin HG 439/10.04.2003 privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață a ascensoarelor.

Standardele armonizate cu Directiva 95/16/CE au fost adoptate integral ca standarde române.

SR EN 12016:2001	Compatibilitate electromagnetica. Standard gamă de produse pentru ascensoare, scări și trotuare rulante. Imunitate
------------------	--

SR EN 13015:2003	Mentenanța ascensoarelor și scărilor rulante. Reguli pentru elaborarea instrucțiunilor de mentenanță
SR EN 627:1998	Reguli pentru înregistrarea informațiilor și supravegherea ascensoarelor, scărilor și trotuarelor rulate
SR EN 81-1+AC:2001	Reguli de securitate pentru execuția și montarea ascensoarelor. Partea 1: Ascensoare electrice
SR EN 81-2+AC:2002	Reguli de securitate pentru execuția și montarea ascensoarelor. Partea 2: Ascensoare hidraulice
SR EN 81-28:2004	Reguli de securitate pentru execuția și montarea ascensoarelor. Ascensoare de persoane și de materiale. Partea 28: Alarmă la distanță pentru ascensoare de persoane și ascensoare de materiale
SR EN 81-58:2004	Reguli de securitate pentru execuția și montarea ascensoarelor. Examinare și încercări. Partea 58: Încercarea de rezistență la foc a ușilor de palier
SR EN 81-72:2004	Reguli de securitate pentru execuția și montarea ascensoarelor. Aplicații particulare pentru ascensoare de persoane și materiale. Partea 72: Ascensoare de pompieri

Standardele SR EN 81-1+AC:2001 și SR EN 81-2+AC:2001 stabilesc regulile de securitate referitoare la ascensoarele electrice și hidraulice pentru persoane și pentru materiale, în scopul de

a apăra persoanele și materialele împotriva riscurilor de accidente care pot apărea în timpul utilizării, întreținerii și operațiilor de salvare.

Standardul SR EN 81-28:2004 stabilește un număr minim de informații ce trebuie furnizate proprietarului unui ascensor în legătură cu mentenanța și serviciul de intervenție și se aplică sistemelor de alarmă ale tuturor tipurilor de ascensoare de persoane și de materiale.

Standardul SR EN 81-58:2004 stabilește metoda de încercare pentru determinarea rezistenței la foc a ușilor de palier de ascensor care pot fi expuse focului dinspre palier.

Standardul SR EN 81-72:2004 se aplică ascensoarelor de pompieri destinate, în principal, utilizării de către pasageri, echipate cu protecții, comenzi și semnalizări suplimentare care permit utilizarea sub controlul direct al pompierilor și echipate, de asemenea, cu paliere protejate împotriva incendiului.

Standardul SR EN 627:1998 stabilește caracteristicile de bază ale echipamentelor de înregistrare a informațiilor și de supraveghere a ascensoarelor, scărilor și trotuarelor rulante.

Standardul SR EN 12016:2001 precizează nivelurile de imunitate și condițiile de încercare referitoare la interfața electromagnetică pentru

ascensoare, scări și trotuare rulante instalate cu caracter permanent în clădiri.

Standardul SR EN 13015:2003 stabilește elementele necesare pentru elaborarea instrucțiunilor pentru operațiile de mentenanță care sunt prevăzute pentru ascensoarele noi de persoane, ascensoare de persoane și mărfuri, ascensoare de mărfuri, ascensoare mici de materiale, scări și trotuare rulante de persoane.

Utilizarea standardelor armonizate vă conferă prezumția de conformitate cu cerințele esențiale ale HG 439/10.04.2003 pentru stabilirea condițiilor de introducere pe piață a ascensoarelor

ASRO vă pune la dispoziție o colecție pe CD care cuprinde atât textul HG 439/10.04.2003, cât și cel al standardelor armonizate.

Pentru informații suplimentare:
Departamentul Neelectric, tel: 312.47.44
Valentin **Bărdeanu**, expert principal

Pentru achiziționarea colecției și a altor documente:
Serviciul Vânzări – Abonamente:
Tel: 316.77.25; 316.77.23; Fax: 317.25.14;
312.94.88

AGENDA LISABONA – Dezvoltarea prin intermediul standardelor

Specialiștii în domeniul standardizării de la CEN și CENELEC au formulat răspunsul pentru Budapesta la Strategia Lisabona.

Budapesta (9 Iunie 2005) – În „Răspunsul Budapesta” la Strategia Lisabona, mai mult de două sute de reprezentanți ai comunității de standardizare au subliniat importanța standardizării pentru concurența în Europa. Reuniți în Ungaria pentru prima întâlnire anuală CEN-CENELEC, specialiștii europeni în domeniul standardizării au fost de acord cu principiul de a intensifica dezvoltarea și a spori numărul locurilor de muncă în Europa.

“Competitivitatea în industrie este o problemă-cheie pentru întreaga Uniune Europeană și standardele joacă un rol important în reducerea reglementării. Comisia dorește să coopereze cât se poate de bine cu sistemul european de standardizare”, a spus Michael Ayril, Director pentru Politica de Reglementare la Comisia Europeană. “Standardizarea este singura modalitate de promovare a reglementării proprii.”

Profesorul Ulrich Blum de la Institutul Halle pentru Cercetarea Economică din Germania, a adăugat: “Standardele nu sunt venite de la Dumnezeu; ele sunt elaborate de oameni și, urmând exemplul Băncii Centrale Europene, laboratorii de standarde CEN și CENELEC ar trebui să se integreze pentru a fi mai credibili, pentru a fi un participant relevant și pentru a defini rolul lor public.” Profesorul Blum a subliniat faptul că standardele publice, în comparație cu standardele de firmă, reprezintă un factor de risc scăzut pentru investiții și un valoros bun public.

Gian Francisco Imperiali, Președinte al Fundației Italiene pentru Companiile de Electronică și Electrotehnică (ANIE), a subliniat importanța inovației pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii (IMM). “Totuși, este încă un drum lung de străbătut

până când se va realiza Strategia Lisabona: încorporarea IMM în standardizare constituie primul pas spre reușită.”

“Standardizarea a contribuit la produsul intern brut al Marii Britanii (PIB) cu 2,5 miliarde lire anual, ceea ce reprezintă 13% din creșterea productivității muncii. Din 1948, aceasta a acumulat 75 miliarde lire”, a spus Sir David John, Președinte al Institutului Britanic de Standardizare. Margaret Ellis, Director West Square Associates (o organizație nonguvernamentală), a subliniat importanța accesibilității tuturor și beneficiile financiare ce pot fi câștigate, de exemplu, prin accesul mai ușor al persoanelor cu handicap, la facilitățile de transport. “Standardizarea în timpul cercetării este un catalizator pentru dezvoltare” a explicat Wolfgang Winkler, Profesor la Universitatea din Hamburg de Științe Aplicate, referindu-se la scopul stabilit la Lisabona: 3% din PIB ar trebui cheltuiți în domeniul cercetării și dezvoltării până în 2010.

Pe parcursul unei dezbateri fructuoase, participanții din cercetare, întreprinderile mici și mijlocii, organizațiile de mediu și cele din domeniul standardizării au discutat pașii concreți în vederea realizării scopurilor stabilite la Lisabona prin intermediul standardizării. Au fost stabilite acorduri asupra filozofiei cerute pentru a răspunde pe deplin provocării UE, cum ar fi: realizarea Pieței Interne, a unei infrastructuri europene îmbunătățite, stabilirea unor legături tangibile între cercetare, dezvoltare și standardizare și accesul la piața globală.

Traducere: Dana Peiu,
Comunicat CEN, 9 iunie 2005

Standardele deschise promovează interoperabilitatea tehnică

În cadrul unei conferințe găzduite de ETSI denumită "Standardele deschise și interoperabilitate", a fost subliniat faptul că nici unul dintre numeroasele organisme care elaborează standarde nu a formulat o definiție a "deschiderii" sau a "interoperabilității". Pornind de la această constatare, scopul acestui eveniment a fost de a căuta consensul și chiar o apropiere a standardului de acești doi termeni.

Conferința a fost prezidată de Karl Heinz Rosenbrock, Director General al ETSI – împreună cu Karsten Meinhold, de la Siemens AG, președintele Adunării Generale ETSI. Karl Heiny Rosenbrock a întâmpinat participanții cu următoarele cerințe:

„Ca organizație europeană de standardizare recunoscută, ETSI trebuie să fie precisă în privința definițiilor sale ca și condiție esențială pentru activitatea sa. De aceea, ETSI este angajat în încurajarea comunicării între promotorii diferitelor tipuri de standardizare și modelele de interoperabilitate tehnică pentru a ajuta industria să rezolve problemele generate de termenii de *standarde deschise și interoperabilitate*.”

Revizuirea continuă la nivel european a politicii de tehnologia informației și a comunicațiilor și a politicii de standardizare (printre altele), fac ca acesta să fie momentul oportun pentru această conferință ce a reunit reprezentanți ai comisiei europene și industriei.

Bernard Barani, de la Directoratul General al Comisiei Europene de Informație, Societate și Media, a spus:

„Interoperabilitatea se referă acum la toate domeniile: rețea/dispozitiv; service/aplicație și nivelul media/conținut. Multitudinea modelelor de afaceri determină o continuă complexitate.”

Există multe puncte de vedere în ceea ce privește semnificația standardelor deschise și relația lor cu interoperabilitatea.

Observații făcute:

- Nu există pentru interoperabilitate definiția „o singură mărime universală”.
- Toată lumea este de acord cu faptul că standardele deschise sunt eficiente pentru comerțul loial, concurență, interoperabilitate, încrederea utilizatorului și acordul guvernului.
- Standardele deschise trebuie să fie elaborate, și aprobate prin consens într-o organizație de standardizare orientată către piață sau prin consens pe piață.
- Standardele deschise creează cele mai mici obstacole pentru adoptare.
- Există un mare orizont de așteptare în ce privește interoperabilitatea.
- Interoperabilitatea depinde în mod critic de standarde, dar ele trebuie să fie deschise și relevante.
- Standardele trebuie să fie publicate cu detalii suficiente pentru implementare.
- Drepturile brevetate (IPR) trebuie să fie disponibile în termeni loiali, rezonabili și nediscriminatorii.
- Politicile în domeniul dreptului de proprietate intelectuală trebuie să se adreseze problemelor din ce în ce mai mari din acest domeniu – în special în domeniul interoperabilității software.

Conferința s-a încheiat cu un rezumat realizat de Francisco Da Silva, Portugal Telecom, Președinte al Consiliului ETSI. El a subliniat o cerință importantă pentru concepte cum ar fi „interactivitatea”, „interoperabilitatea”, „standardele deschise”, pentru a fi perfecționate și acceptate. El a subliniat oportunitatea acestei dezbateri, deoarece interoperabilitatea tehnică este punctul cheie în care se întâlnesc afacerile în domeniul software și standardele de telecomunicații.

George W. Arnold, președinte al Comitetului Director al Institutului Național American de Standardizare a început prin a felicita ETSI pentru găzduirea acestui forum, la un moment oportun. El a expus viziunea ANSI asupra standardelor deschise:

„*Deschis* se referă la un proces folosit de un comitet recunoscut pentru elaborarea și aprobarea unui standard. Standardele trebuie să oglindească un echilibru între interesele utilizatorilor și deținătorii drepturilor de proprietate intelectuală.”

Graham Taylor, reprezentant al Open Forum Europa, a spus:

„Scopul *deschiderii* este în mare parte de a evita monopolul și deciziile impuse privind tehnologia. Interoperabilitatea facilitează satisfacerea specificațiilor care au sprijin atât din partea utilizatorului, cât și din partea industriei.”

Traducere: Dana **Peiu**,
Comunicat ETSI, 30 mai 2005

Organizațiile europene de standardizare s-au întâlnit cu comisarul Verheugen

Reprezentanții celor trei organizații europene de standardizare s-au întâlnit cu vicepreședintele Comisiei Europene, comisarul Verheugen, pentru a discuta rolul standardizării în promovarea dezvoltării și a competitivității industriei în cadrul Uniunii Europene.

Reprezentanții celor trei organisme europene de standardizare s-au întâlnit cu Günter Verheugen, vicepreședinte al Comisiei Europene, care se ocupă de domeniul întreprinderilor și al industriei, pentru a discuta contribuția pe care CEN, CENELEC și ETSI o pot aduce la promovarea dezvoltării, competitivității și a forței de muncă în cadrul Uniunii Europene. Cu acest prilej, cei trei reprezentanți au declarat că standardele constituie un instrument strategic pentru industrie și sectorul public, fiind un factor-cheie pentru dezvoltarea piețelor noi și a celor deja existente.

„Comisia va continua să utilizeze standardizarea pentru îndeplinirea obiectivelor care figurează pe agenda de lucru de la Lisabona, prioritatea constituind-o desăvârșirea pieței interne”, a confirmat vicepreședintele Verheugen.

El a afirmat: „Sper ca standardizarea să continue a fi o forță la nivel european. Ea contribuie la înlăturarea barierelor tehnice din calea comerțului și la sporirea competitivității. Cei care elaborează standardele europene își aduc o contribuție majoră la o reglementare mai bună, întrucât, prin intermediul standardelor, este sprijinită legislația”.

Exemple ale unor standarde europene de succes ne înconjoară. Este vorba despre standarde referitoare la emisiile de gaze cu efect de seră, specificații pentru alimente mai sigure și standarde în domeniul Competitivității Electromagnetice (EMC),

fără de care coexistența mai multor produse electrice nu ar fi posibilă. Tot mai multe standarde oferă posibilitatea comparării serviciilor în domeniul poștei sau al turismului în Europa. Cele trei organizații de standardizare publică documente-cheie referitoare la Plățile online, Evoluția GSM, FMC*, Deșeurile Provenite de la Echipamentele Electronice, Tehnologiile de Radiodifuziune, Transporturile Inteligente, precum și documente referitoare la accesibilitatea tuturor categoriilor de utilizatori la noile tehnologii (tineri, persoane în vârstă, cu handicap).

În timpul întrunirii, vicepreședintele Verhaugen a încurajat reprezentanții organizațiilor europene de standardizare să își intensifice eforturile în domeniul Tehnologiei Informației și Comunicării (ICT), precum și în cel al spațiului. Comisia consideră că organizațiile europene de standardizare trebuie să încurajeze participarea întreprinderilor mici și mijlocii la procesul de elaborare a standardelor, la circulația informațiilor cu privire la standarde și la modul în care acestea din urmă facilitează accesul la piețe.

Sistemul de standardizare este promovat pentru toți beneficiarii direcți și indirecti care sunt rugați să colaboreze la elaborarea de standarde în Europa. Vicepreședintele Verheugen a fost de acord cu faptul că trebuie să aibă un dialog permanent cu cele trei organizații europene de standardizare, pe baza relațiilor stabilite de predecesorul său, comisarul Erkki Liikanen.

CEN

Comitetul European de Standardizare (CEN) este recunoscut oficial drept Organizația Europeană de Standardizare care își desfășoară activitatea în alte domenii decât electrotehnica și telecomunicațiile. Membrii săi colaborează din 1961 pentru elaborarea de standarde europene voluntare în diverse sectoare. La ora actuală, membrii CEN colaborează pentru construirea pieței europene de bunuri și servicii. La CEN lucrează peste 60 000 de specialiști și elaborarea unui standard înseamnă accesul pe o piață care numără 460 de milioane de oameni.

Pentru informații suplimentare, a se vizita site-ul www.cenorm.be

CENELEC

Cu sediul la Bruxelles, Comitetul European de Standardizare Electrotehnică (CENELEC) răspunde oficial de standardizarea în domeniul electrotehnicii. Membrii săi lucrează în sensul armonizării standardelor la nivel european încă din 1950, elaborând standarde europene care au modelat piața internă europeană. La CENELEC lucrează peste 15 000 de specialiști din cel puțin 28 de state europene. Activitatea sa sporește în mod direct potențialul pieței, încurajează dezvoltarea tehnologică

și garantează securitatea și sănătatea consumatorilor, precum și protecția mediului.

Pentru informații suplimentare, a se vizita site-ul www.cenelec.org

ETSI

Cu sediul la Sophia Antipolis (Franța), Institutul European de Standardizare pentru Telecomunicații (ETSI) răspunde oficial de standardizarea în domeniul telecomunicațiilor, al difuziunii și de unele aspecte ale tehnologiei informației în Europa, jucând un rol major în standardizarea internațională. ETSI reunește eforturile a peste 700 de membri din 56 de state din cadrul Europei și din afara ei, incluzând producători, operatori de rețele, administrații, furnizori de servicii, organisme de cercetare și utilizatori. De fapt, toți aceștia sunt factori-cheie în domeniul ICT.

Pentru informații suplimentare, a se vizita site-ul www.etsi.org

*Fixed Mobile Convergence

Traducere: Maria **Bratu**,
Comunicat CENELEC/2005

O nouă ediție a standardului ISO/CEI 17025 cu privire la competența laboratoarelor

A apărut o nouă ediție a standardului ISO/CEI recunoscut ca referențial internațional pentru evaluarea competenței laboratoarelor de încercări și etalonări. Aceste laboratoare joacă un rol esențial în domeniul comerțului, al dezvoltării și fabricării produselor, precum și al protecției consumatorilor.

ISO/CEI 17025:2005, *Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări*, înlocuiește ediția din 1999, care a servit ca referențial pentru „acreditarea” (aprobarea) a aproximativ 25 000 de laboratoare din întreaga lume, care efectuează încercări și analize ale produselor, precum și etalonări ale instrumentelor de măsură. Importanța lui ISO/CEI 17025 este mai mare decât sugerează această cifră întrucât numeroase țări îl utilizează drept cerință de reglementare. În plus, în numeroase domenii, precum medicina și microbiologia, laboratoarele utilizează documente derivate din acest standard.

Alan Bryden, secretar general al ISO, consideră că „ISO/CEI 17025 aduce numeroase avantaje întreprinderilor, guvernelor și societății, în general. Încrederea în competența laboratoarelor este adesea necesară pentru întreprinderile care își încearcă produsele noi sau doresc să se asigure că produsele finite pot fi comercializate, pentru autoritățile de reglementare și responsabilii comerciali, care solicită o asigurare pentru produsele naționale sau importate, destinate pieței sau pentru a garanta calitatea și fiabilitatea încercărilor și analizelor care se referă la mediu, sănătate și securitate”.

ISO/CEI 17025 conține toate cerințele pe care laboratoarele trebuie să le respecte pentru a demonstra clienților lor și autorităților de reglementare că aplică un sistem de management care le permite să controleze pe deplin produsele, că dețin competența tehnică necesară și că sunt capabile să genereze rezultate tehnice valide. Organismele de acreditare care au sarcina de a recunoaște competența laboratoarelor vor utiliza standardul, ca bază pentru acreditare.

„Laboratoarele care prezintă încredere sunt cele a căror competență a fost temeinic acreditată. ISO/CEI 17025:2005, ca și ediția pe care o înlocuiește, este standardul pentru acreditarea laboratoarelor de încercări și etalonări pe care îl vor utiliza întreprinderile și guvernele din întreaga lume”, declară Peter von Leemput, care a condus grupul de specialiști ai ISO care s-au ocupat de lucrări.

Noua ediție din 2005 îmbunătățește ISO/CEI 17025:1999, în scopul asigurării compatibilității sale cu cerințele standardului ISO 9001:2000, *Sisteme de management al calității – Cerințe*. Acest demers devenise necesar datorită adoptării generalizate a sistemelor de management al calității, conforme cu ISO 9001:2000, incluzând întreprinderile și organizațiile care se adresează laboratoarelor de încercări și etalonări.

Standardul precizează, de asemenea, că cele două documente sunt compatibile, nu interschimbabile. Deși laboratoarele le pot adopta pe amândouă drept cadru pentru a furniza încredere clienților cu privire la modul în care își desfășoară activitățile, ele pot utiliza numai ISO/CEI 17025 pentru demonstrarea competenței lor tehnice.

Laboratoarele pot alege să fie acreditate în conformitate cu ISO/CEI 17025 sau să fie certificate în conformitate cu ISO 9001:2000 sau cu ambele, însă demersul de certificare și cel de acreditare vor rămâne distincte. Ele vor fi însă considerabil facilitate – atât pentru laboratoare, cât și pentru evaluatori – datorită coerenței stabilite între cele două standarde.

Nu s-a adus nici o modificare de fond cerințelor tehnice. Modificările efectuate se referă, în principal, la cerințe de management care figurează în document, pentru a reflecta conținutul lui ISO 9001:2000. Se pune accentul pe responsabilitățile managementului, pe angajamentul de îmbunătățire permanentă a eficacității sistemului de management, pe satisfacția clienților, pe comunicarea internă și externă (cu clienții) referitor la sistemul de management.

Peter von Leemput consideră că „laboratoarele care și-au descris și și-au controlat procesele, potrivit cerințelor ISO/CEI 17025:1999, vor trebui să aducă modificări minore procedurilor lor, pentru a se asigura că noile orientări ale cerințelor de management sunt satisfăcute”.

Organizația Internațională pentru Cooperarea în Domeniul Acreditării Laboratoarelor (ILAC) a stabilit o perioadă de tranziție de doi ani începând cu data publicării noii ediții – 12 mai 2005 pentru ca laboratoarele acreditate să satisfacă cerințele standardului.

Standardul român SR EN ISO/CEI 17025:2001, *Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări* și noua ediție a standardului ISO/CEI 17025:2005 pot fi procurate de la ASRO, Serviciul Vânzări, strada Mendeleev, nr. 21-25, 010362, sector 1, București, tel. 021-316.77.25; fax 021-317.25.14; 021-312.94.88.

Traducere: Maria **Bratu**,
Comunicatul ISO 954/2005

Pascal Lamy este cel de-al cincilea director al Organizației Mondiale a Comerțului

Pe 26 mai 2005, cei 148 de membri ai Organizației Mondiale a Comerțului l-au ales în mod oficial pe Pascal Lamy (Franța) drept al cincilea director general al Organizației. Decizia a fost luată prin consens în Consiliul General. Domnul Lamy își va începe mandatul pe 1 septembrie și acesta va dura patru ani, cu posibilitatea de reînnoire.

„Îl felicit pe Pascal pentru alegerea în funcția de director general. Experiența sa în probleme comerciale, rigoarea, precum și calitățile de care a dat dovadă în domeniul managementului instituțional constituie garanția faptului că va fi un excelent director general. Mă bucur că voi colabora strâns cu el în viitor”, a afirmat directorul general, Supachai Panitchpakdi, care va ocupa, începând cu 1 septembrie, postul de secretar general al Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare.

„Nu voi precupeți nici un efort pentru înaintarea în ritm alert a negocierilor din cadrul Programului de Dezvoltare de la Doha pentru dezvoltare, astfel încât să fim gata pentru Conferința Ministerială de la Hong Kong, din decembrie. Rezultatele concrete ale reuniunii Consiliului General din iulie îi vor oferi lui Pascal o bază foarte solidă de lansare a ultimei etape a pregătirilor Conferinței Ministeriale”, a declarat directorul general, dl. Supachai.

Decizia Consiliului General marchează sfârșitul procesului de cinci ani, în cursul căruia patru candidați au fost propuși de guvernele lor. Candidații au fost: Pascal Lamy, Carlos Perez del Castillo (Uruguay), Jaya Krishna Cuttaree (Mauritius) și Luiz Felipe Seixas Correa (Brazilia).

După o campanie de trei luni, președintele Consiliului General, d-na Amina Mohamed (Kenya) și cele două persoane care au facilitat acest proces, domniile ambasadori Eirik Glenne (Norvegia) și Don Stephenson (Canada), s-au întâlnit cu toate delegațiile OMC pentru a cunoaște preferințele membrilor. La sfârșitul fiecărei etape a consultărilor, d-na ambasador Mohamed i-a informat pe membrii OMC în legătură cu evaluarea pe care Domnia Sa și cei doi ambasadori o efectuaseră pentru identificarea candidaților care aveau cele mai mici șanse de a face obiectul unui consens. După fiecare din aceste evaluări, un candidat accepta să se retragă din cursă. Aceste proceduri sunt conforme cu liniile directoare convenite de Consiliul General în decembrie 2002.

„Acest proces face dovada faptului că membrii OMC pot colabora și lua decizii dificile prin consens. Sunt convinsă că acest mod de a ajunge la un acord este de bun augur pentru viitor, în mod deosebit pentru evoluția negocierilor de la Doha și pentru pregătirea Conferinței Ministeriale”, a afirmat Amina Mohamed.

„Am avut noroc că niște candidați excepționali au concurat pentru acest post înalt. Fiecare din ei a dat dovadă de demnitate și integritate. Doresc să mulțumesc, de asemenea, guvernelor statelor

membre ale OMC pentru faptul că s-au conformat cu scrupulozitate procedurilor noastre de desemnare a directorului general și că au depus eforturi pentru ca procesul să se deruleze fără probleme. Mulțumesc în mod deosebit celor doi colaboratori ai mei, domnilor ambasadori Glenne și Stephenson, pentru

eforturile depuse și sprijinul pe care mi l-au oferit în timpul acestui proces”, a declarat Amina Mohamed.

Traducere: Maria **Bratu**,
Comunicatul de presă al OMC nr. 407/2005

În numărul următor al revistei
Standardizarea.

Standardizarea în domeniul proiectării statistice a experimentelor

Prezentarea Comitetului Tehnic ISO/TC 207

Standardizarea și domeniul igienei

În Europa se efectuează cercetări cu privire la emisiile generate de traficul rutier

Jean-Claude TOURNEUR

Cercetarea va fi pusă în slujba reducerii poluării atmosferice datorate traficului, elaborându-se standarde internaționale care vor specifica niște valori-limită ale emisiilor. Acordul cvadrilateral încheiat la nivel internațional la sfârșitul lui 2003 este continuat de eforturile cercetării europene.

Pe 10 decembrie 2003, Uniunea Europeană a semnat cu Statele Unite, Japonia și China un acord referitor la poluarea atmosferică produsă de traficul rutier. Acest acord trebuie să permită desfășurarea de lucrări de cercetare comune cu privire la emisii și la încercările vehiculelor. El prevede realizarea unei platforme științifice comune de măsurare și etalonare a poluării atmosferice datorate traficului rutier. Acest demers comun trebuie, de asemenea, să furnizeze asistență tehnică în cadrul viitoarelor cerințe internaționale privind emisiile provenite din transporturi, precum și o bază pentru viitoarele standarde europene referitoare la automobilele de uz personal și vehiculele utilitare ușoare (Programul Euro V). Potrivit afirmației comisarului european pentru cercetare, Philippe Busquin, „trebuie identificate soluții novatoare care să permită protejarea sănătății oamenilor și a mediului, precum și consolidarea competitivității industriei. Trebuie să elaborăm standarde în domeniul emisiilor și trebuie să veghem la implementarea lor, trebuie să studiem efectele produse de emisii asupra sănătății oamenilor și asupra mediului și să realizăm aplicații noi care ne vor permite să dispunem de motoare mai curate”.

Comisia elaborează directive care vizează stabilirea unor valori-limită ale emisiilor pentru automobilele de uz personal, vehiculele utilitare ușoare (Euro V) și camioane (Euro VI). Programul său, Clean Air Act Europe, constituie cadrul în care se vor înscrie legislația referitoare la calitatea aerului și inițiativele politice aferente. Acest program a permis deja înscrierea valorilor ridicate ale

poluanților atmosferici, precum particulele de ozon, în cadrul problemelor care trebuie rezolvate în domeniul transporturilor. Este posibil ca viitoarea legislație europeană să includă și alți compuși toxici proveniți din gazele de eșapament emise de vehicule. În acest context, Centrul Comun de Cercetări (CCR) al Comisiei Europene contribuie, prin componentele sale, la realizarea unei baze științifice solide a legislației referitoare la emisiile autovehiculelor și la calitatea aerului. Astfel, lucrările de cercetare cu privire la emisii sunt desfășurate în laboratoarele „Emisii ale vehiculelor” (VELA) ale CCR, la Ispra (Italia). Acestea caracterizează din punct de vedere fizic și toxicologic emisiile care provin de la toate tipurile de vehicule rutiere și nerutiere. Aceste laboratoare vor încerca să orienteze măsurile politice locale, regionale și naționale pentru a îmbunătăți calitatea aerului în marile zone urbane.

Cercetarea emisiilor

Comisia are în vedere patru inițiative:

- Efectele combustibililor asupra emisiilor: CCR studiază efectul pe care noii combustibili îl pot avea asupra emisiilor vehiculelor. Sunt realizate încercări cu combustibili diesel și aditivi de diverse calități, care reduc emisiile de particule;
- Motoarele mobile nerutiere: CCR a contribuit deja la realizarea unui nou ciclu de încercări pentru motoarele mobile nerutiere și asigură coordonarea unui grup de lucru CEE/ONU, cu

sarcina de a stabili noul protocol pentru un ciclu de încercări armonizate la nivel mondial;

■ Ciclul de încercări (la nivel mondial) pentru motociclete: CCR a desfășurat o vastă campanie de măsurări vizând stabilirea unor limite ale emisiilor motocicletelor. Peste 460 de încercări dinamometrice pe șasiuri au fost deja realizate, urmate de o încercare circulară, tot la nivel internațional, care s-a dovedit a fi promițătoare;

■ Analiza întregului lanț de carburanți: CCR a realizat împreună cu asociațiile constructorilor de automobile europene (EUCAR) și cu furnizorii de combustibili (CONCAWE) o analiză a lanțului de carburanți, denumită „well-to-wheel” (de la zăcământ, la roată). Ea permite compararea emisiilor totale de dioxid de carbon (CO₂), provenite de la automobilele particulare care utilizează diferiți carburanți convenționali și neconvenționali.

Elaborarea de standarde internaționale

Un protocol între CCR, Laboratorul Național pentru Emisiile Provenite de la Vehicule și de la Combustibili, încheiat de Agenția pentru Protecția Mediului din SUA (EPA/NVFE), Laboratorul Național pentru Mediu și Securitatea Traficului din Japonia (NTFEL) și Administrația de Stat pentru Protecția Mediului (SEPA) din China, a fost semnat în decembrie. Acesta constituie rodul cooperării în cadrul grupului de lucru al Comisiei Economice pentru Europa al Națiunilor Unite (GRPE CEE-ONU). El va permite realizarea unei colaborări științifice între laboratoarele de încercări, în vederea elaborării de standarde pentru emisii, armonizate la nivel mondial.

Traducere: Maria **Bratu**, din *Enjeux*, nr. 251/2005

ISO lansează un chestionar online cu privire la standardul ISO 14001 și întreprinderile mici

Roger FROST, director de presă și comunicare la ISO

ISO a lansat un chestionar online, pentru a colecta comentariile care vor fi folosite la creșterea valorii de implementare a sistemelor de management de mediu bazate pe standardul ISO 14001 în rândul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Pentru încurajarea unui număr mare de participanți la această examinare, standardul este disponibil în zece limbi: cehă, daneză, olandeză, engleză, franceză, germană, japoneză, portugheză, spaniolă și suedeză.

Liderul grupului ISO, responsabil pentru examinare, Lennart Piper, a explicat cadrul: „Indiferent dacă o companie este dezvoltată sau mică, pe piața globală actuală a ambelor industrii, cumpărătorul sau consumatorul este din ce în ce mai mult preocupat de performanțele de mediu, ca și de prețurile competitive. Investitorii examinează deja cât de bine controlează companiile riscurile economice, sociale și de mediu. Acesta este motivul pentru care din ce în ce mai multe întreprinderi din lumea întreagă încep să utilizeze ISO 14001. Din păcate, există concepția că sistemele de management de mediu (EMS) sunt prea complicate și scumpe pentru a fi implementate în mica industrie”.

„Din acest motiv am elaborat un scurt chestionar, care să ofere o imagine clară a gradului în care micile întreprinderi – acelea cu mai puțin de 100 angajați – implementează sistemele de management de mediu, precum și a experienței lor. ISO va folosi rezultatele pentru a facilita implementarea sistemelor de management de mediu de către întreprinderile mici și obținerea de avantaje din acest demers”.

Alan Bryden, secretarul general al ISO, a afirmat: „Întreprinderile mici și mijlocii sunt pe departe cele mai numeroase în majoritatea economiilor și, în acest

fel, vitale pentru bunăstarea economică și sănătatea mediului. Din acest motiv, este important să li se faciliteze utilizarea sistemelor de management de mediu. ISO tocmai a publicat versiunea revizuită și îmbunătățită a ISO 14001:2004, iar aceste examinări demonstrează că îmbunătățirea este un proces continuu”.

Chestionarul online poate fi completat în doar 5–10 minute. Întreprinderile mici și mijlocii sunt încurajate să participe, chiar dacă au implementat standardul ISO 14001 sau alte specificații. Chestionarul, este, de asemenea, deschis întreprinderilor mici și mijlocii care nu au implementat un sistem de management de mediu și încearcă să stabilească motivele pentru care nu au făcut acest demers. Mai multe persoane dintr-o organizație pot completa chestionarul. Consultanții, auditorii și secretarii care au lucrat cu micile industrii sunt, de asemenea, încurajați să participe. Chestionarul nu solicită informații confidențiale și identitatea solicitantului va rămâne confidențială. Informațiile nu vor fi îndreptate spre o anumită persoană sau organizație și nu vor fi raportate date individuale.

Protecția mediului

El a fost pus la dispoziția responsabililor de pe 5 martie 2005 și un raport asupra rezultatelor este disponibil online începând cu 1 mai 2005. Toți participanții care au completat examinarea vor avea acces la datele înregistrate și vor putea să își realizeze propriile analize. Chestionarul este rodul activității grupului strategic IMM al comitetului tehnic ISO/TC 207 *Management de mediu*, subcomitetul 1, *Sisteme de management de mediu*.

Link-ul pentru accesul la examinare este localizat pe web site-ul ISO (www.iso.org, secțiunea ISO 14000) și ISO/TC 207(www.tc207.org, pagina de start).

Traducere: Irina **Mogan**,
Comunicat de presă ISO 949/2005

Detectarea organismelor modificate genetic și a alimentelor derivate din acestea

Marianna SCHAUZU, director al Centrului pentru Produse Noi și de Inginerie Genetică la Institutul de Evaluare a Riscului, Berlin și secretar științific al Comitetului German de Consultanță pentru Produse Noi.

Astăzi, varietățile de soia, bumbac, porumb și rapiță modificate genetic sunt produse pe 25% din suprafețele cultivate de pe glob. Genele care au fost introduse în aceste plante le conferă rezistență la anumite erbicide sau produse toxice utilizate pentru combaterea insectelor dăunătoare specifice. În Statele Unite sunt produse aproape două treimi din recoltele obținute prin bio-inginerie la nivel global. Alte țări în care recoltele cu modificări genetice sunt în cantități majore sunt: Argentina, Canada, Brazilia, China și Africa de Sud.

Standardele ISO care vor fi elaborate vor fi relevante la nivel global și vor contribui la facilitarea comerțului internațional și a serviciilor prin asigurarea unei abordări consecvente la nivel internațional a detectării și analizei alimentelor derivate din organisme cu modificări genetice (OMG). Acestea vor permite depozitarilor din industria semințelor, producătorilor de semințe, de cereale, producătorilor de alimente și laboratoarelor de analiză să răspundă prevederilor de etichetare care au fost elaborate de numeroase țări din întreaga lume sau care se află la ora actuală în fază de elaborare, constituind un instrument de control utilizat de autoritățile de control alimentar în stabilirea conformității cu cerințele legale.

Prevederi de etichetare

Când Statele Unite ale Americii au exportat pentru prima dată, în 1996, în Europa, soia cu modificări genetice, Uniunea Europeană, ca răspuns la dezbaterile publice, a introdus etichetarea obligatorie pentru alimentele derivate din organismele cu modificări genetice. În aprilie 2004 a intrat în vigoare noua legislație, care a extins prevederile de etichetare. Alte guverne, urmând exemplul Uniunii Europene, au elaborat prevederi de

etichetare pentru alimentele derivate din produsele alimentare modificate genetic. Oricum abordările privind etichetarea alimentelor cu modificări genetice diferă foarte mult de la o țară la alta, după cum rezultă din tabelul 1.

Tabelul 1. Prevederi internaționale de etichetare pentru produsele alimentare modificate genetic

Țări	Schemă de etichetare	% ingrediente din materialele la care modificările genetice s-au produs întâmplător
Argentina	Voluntar	Neaplicabil
Canada	Voluntar	5%
Statele Unite	Voluntar	Neaplicabil
Australia și Noua Zeelandă	Obligativ	1%
Brazilia	Obligativ	1%
China	Obligativ	0%
Uniunea Europeană	Obligativ	0,9%
Japonia	Obligativ	5%
Coreea de Sud	Obligativ	3%
Taiwan	Obligativ	5% (din produsele de soia și porumb modificate genetic)

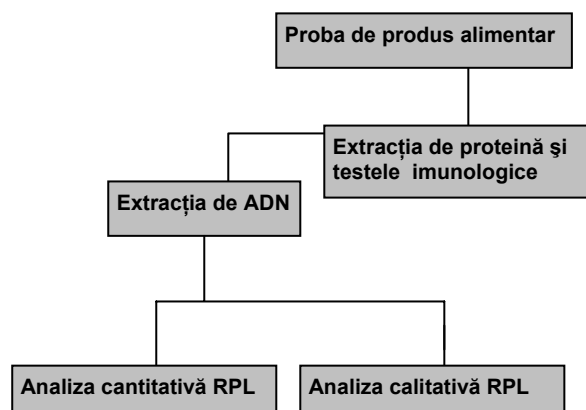
Sursele informațiilor sunt Centrul de Probleme Agricole, UC Davis, martie 2003 ; Agenția Canadiană pentru Inspectia Alimentelor, aprilie 2004, USDA Serviciul de Agricultură Externă, iunie 2004, Reuters, 30 martie 2004.

Întrucât au existat cerințe de etichetare, a apărut și necesitatea de mijloace adecvate de control al conformității. În mod deosebit, ca urmare a sugestiei membrilor *Codex Alimentarius European, Grupul Strategic Interguvernamental Ad Hoc Codex pentru Biotehnologie* a stabilit la prima sa reuniune din martie 2004 un grup de lucru cu privire la metodele analitice. Grupul de lucru sub președinție germană a alcătuit o listă de metode de analiză cu caracteristicile lor de performanță și cu datele de validare, care au fost transmise de țările membre.

Metodele validate selectate au fost analizate de *Comitetul Codex pentru Metode de Analiză și Eșantionare (CCMAE)* în 2002. Metodele sunt accesibile în baza de date a *Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene*, pe site-ul:

<http://139.191.1.19/GMOmethods.htm>

Fig. 1 Strategia de detectare a materialului modificat genetic în produsele alimentare

Detectarea modificărilor genetice în alimente

Cunoașterea largă a tehnologiei *ADN*-ului, care a condus la obținerea organismelor cu modificări genetice, a permis și dezvoltarea unor metode de detectare caracteristice și precise. Pentru a determina dacă un aliment a fost obținut dintr-un *OMG*, metoda aleasă a fost dată de căutarea segmentelor *ADN*-urilor modificate și/sau noile proteine rezultate din modificarea genetică. Figura 1 ilustrează

schematic detectarea materialelor derivate din organisme cu modificări genetice din alimente. Punctul de pornire este o eșantionare adecvată, pentru a se obține un eșantion reprezentativ al produsului de investigat. Următorul pas este extracția de proteină sau *ADN* din eșantionul studiat. Proteinele extrase sunt luate la întâmplare. *ADN*-ul extras constituie subiectul unei analize RPL – reacție de polimerizare în lanț.

Analizele proteice

Testele imunologice se bazează pe o anumită legătură specifică a proteinelor cu un anticorp. Acestea oferă un grad înalt de automatizare și o diversitate a probelor. Mai mult, conținutul de proteine noi nu este distribuit în mod egal în toate țesuturile plantei. Un mare dezavantaj al testelor imunologice este că detecția și măsurarea pot fi limitate datorită nivelurilor scăzute de proteine noi „exprimate” și a degradării provenite din procesarea alimentelor.

Așadar, testele de imunitate pot oferi un test de valoare practică considerabilă pentru monitorizare în câmp și pentru testarea materiilor prime, ca de exemplu, cerealele și produsul măcinat.

Analizele RPL

Datorită specificității și sensibilității ei, reacția de polimerizare în lanț, care permite înmulțirea exponențială a fragmentelor *ADN* specifice, este utilizată în tehnologia de vârf în analizele calitative și cantitative ale organismelor cu modificări genetice. Specificitatea analizelor RPL constă în legătura oligoelementelor scurte (inițiale) cu extremitățile segmentelor de *ADN* asociate cu modificări genetice specifice. Deoarece *ADN*-ul este prezent în fiecare celulă a unui *OMG*, detecția unui singur segment scurt de *ADN* este suficientă pentru a se identifica o modificare genetică. Metodele de detectare bazate pe RPL sunt potrivite pentru a detecta urmele secvențelor specifice de *ADN* chiar și în alimentele cu un grad ridicat de prelucrare.

Prin intermediul metodelor calitative de detectare a *ADN*-ului se obțin răspunsuri afirmative sau negative la întrebările puse în legătură cu prezența *ADN*-ului în *OMG*, derivate din eșantionul de aliment studiat. La un control cantitativ, de exemplu, se verifică dacă un ingredient etichetat dat este depășit într-un aliment, iar gradul de modificare genetică sau de *ADN* nemodificat este determinat folosind un sistem RPL real. Metodele bazate pe

deteția RLP pot fi împărțite în diferite niveluri de specificitate:

- Metodele de *screening* pot fi aplicate ca o primă verificare pentru prezența elementelor genetice sigure care sunt comune multora dintre plantele modificate genetic, care se comercializează la ora actuală, cum ar fi promotorii, terminatorii și genele-*marker*.

- Metodele specifice de construcție țintesc îmbinarea artificială dintre două elemente ADN, ca promotori și transgene, care nu sunt prezente în natură.

- Metodele-eveniment specifice sunt utilizate pentru discriminarea *OMG-urilor* care împart aceeași structură ADN, ținând punctul comun unic aflat la locul de integrare a ADN-ului inserat în genomul plantei.

Standardizarea metodelor de detectare a OMG-urilor

Ca urmare a propunerii Germaniei, țară în care elaborarea metodelor oficiale de detectare a *OMG-urilor* a început în 1997, Comitetul Tehnic CEN de Metode Orizontale de Analiză a Alimentelor (*CEN /TC 275*) a decis în iunie 1998 să creeze un *grup de lucru* care să elaboreze standarde de detectare a *OMG-urilor* și a produselor alimentare derivate (*WG 11*).

CEN/TC 275/ WG 11 a ținut prima sa reuniune sub președinție germană în februarie 1999. Membrii săi provin din domeniul științific, din industria alimentară, laboratoarele de analiză, reprezentând, de asemenea, și autoritățile de control alimentar. Pentru reunirea eforturilor la nivel internațional, a fost creat un *Grup de Lucru ISO (ISO/TC 34/WG 7)* în iulie 2000, în cadrul *Acordului de la Viena din 1991*. Proiectele standardelor sunt elaborate sub condu-

ținea *CEN* și comentate de membrii *ISO* și *CEN*, după care sunt preevaluate de *ISO/TC 34/WG 7*. După o întrunire de rezolvare a comentariilor, organizată de către *CEN/TC 275/WG11*, proiectele finale rezultate sunt transmise în vot paralel și, dacă sunt aprobate, sunt publicate ca standarde *EN ISO*.

Programul de lucru stabilit de către *CEN/TC 275/WG 11* este bazat pe strategia de dețecție a materialelor genetice modificate din produsele alimentare, după cum rezultă din Figura 1. Aceasta include elaborarea standardelor pentru:

- Strategiile de prelevare (*ISO 21568*)
- Metodele proteice (*ISO 21572:2004:E**)
- Metodele de extracție a acizilor nucleici (*ISO 21571*)
  - Metodele bazate pe determinarea calitativă a acizilor nucleici (*ISO 2169*)
  - Metodele bazate pe determinarea cantitativă a acizilor nucleici (*ISO 21570*)
  - Cerințe generale și definiții (*ISO 24276*).

“Standardele viitorului vor sprijini autoritățile să controleze conformitatea cu cerințele legale.”

Activitatea comitetului *CEN/TC 275* fiind restrânsă la analiza alimentelor, *ISO/TC 34/ WG 7* a decis să preia și domeniul privind materialul sădător cu modificări genetice. A fost realizat un prim proiect de standard pentru detectarea organismelor modificate genetic din semințele și făina de oleaginoase prin metoda cantitativă RPL – „*Semințe de soia*” (*ISO/CD 24274*).

* Publicat de CEN în martie 2004.

Traducere: Mihaela Vorovenci, din:
ISO Focus, nr.8, 2004

CENTRE ZONALE DE INFORMARE ÎN DOMENIUL STANDARDIZĂRII

Pentru a veni în sprijinul agenților economici din țară, Asociația de Standardizare din România a deschis împreună cu Camerele de Comerț și Industrie teritoriale 14 centre de informare în domeniul standardizării.

CCI ALBA

Str. Frederic Mistral, nr. 3
ALBA IULIA, cod 510110
Aurelian Suciu, Arhivș
0258-811771, 811772
0258-811771
ccialba@ccialba.ro

CCI ARAD

Str. Cloșca, nr. 5
ARAD, cod 310017
Raluca Miller,
Lucian Palcău, Vicepreședinte
0257-208810
0257-254200
plucian@ccia-arad.ro

CCIA BOTOȘANI

Str. Dragoș Vodă, nr. 13
BOTOȘANI, cod 710327
Monica Adăscăliței
0231-513630, 513584
0231-517532
officeccia@petar.ro

CCI BRAȘOV

Bd M.Kogălniceanu 18-20 Bl.1 K
BRAȘOV, cod 500173
Ioana Groza director adjunct
0268-474170
0268-474170
euroinfo@ccibv.ro

CCIA CLUJ

Str. Horea, nr. 3
CLUJ-NAPOCA, cod 400174
Elisabeta Dumitrescu, Ioana Pavel
0264-406807;406809
0264-432800
erzsi@ccicj.ro

CCIA IAȘI

Bd. Carol I, nr. 27
IAȘI, cod 700507
Comșa Dana, director adjunct.
0232-214520/138
0232/214530
dcomsa@cciasi.dntis.ro

CCIA BISTRIȚA NĂSĂUD

Str Petre Ispirescu, nr. 15 A
BISTRIȚA, cod 420081
Monica Mureșan
0263-230640, 230400
0263-210038
muresan@cciabn.ro

CCI TULCEA

Str. Victoriei, nr. 22
TULCEA, cod 820150
Alexandru Ștefănescu,
Calenic Claudia
0240-519038, 519040
0240-519021
cciatl@cciatl.ro

CCI VÂLCEA

Str. Regina Maria, nr. 7
RM VÂLCEA, cod 240151
Narcisa Zaharia, Lidia Giosan
0250-733449 tel nou
0250-739263
euroinfo@ccivl.ro

CCI MARAMUREȘ

Bd Unirii, nr.16
BAIA-MARE, cod 430232
Mihai Mărășescu
0262-221510
0262-225794
cci_mm@ccimm.ro

CCIA MUREȘ

Str. Primăriei, nr. 1
TG MUREȘ, cod 540026
Stela Bățaș, Adrian Ciocan
0265-269218
0265-26.92.19
office@cciams.ro

CCI TIMIȘOARA

Pța Victoriei, nr. 3
TIMIȘOARA, cod 300030
Rodica Jurcuț, Cristina Mone
0256-219172
0256-219173
timisoara@fcis.cec.eu.int

CCI HUNEDOARA

Str. 1 Decembrie, nr. 23
DEVA, cod 330025
Florin Dan Cadia
0254-214798
0254-214865
florin_cadia@yahoo.com

CCIA BACĂU

Str. Libertății, nr. 1
BACĂU, cod 600052
Sorin Stratulat
0234-570010
0234-571070